

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 725/2021 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om upphovsrättsersättningarnas inverkan på beräkningen av den inkomstrelaterade arbetslöshetsdagpenningen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 725/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Kauma /saml:

Vad ämnar regeringen göra för att de som utför kreativt arbete i fortsättningen skulle vara jämbördiga med andra arbetstagare med tanke på utkomtskyddet för arbetslösa och

när ämnar regeringen vidta åtgärder för att upphovsrättsinkomsterna ska beaktas på ett rättvist sätt i beräkningen av storleken på arbetslöshetsersättningen?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I lagen om utkomtskydd för arbetslösa (1290/2002) regleras om förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsdagpenning. Lagen om utkomtskydd för arbetslösa innehåller egna bestämmelser om fastställandet av lön som läggs till grund för dagpenning avseende fastställandet och jämkningen av arbetslöshetsförmånen. I statsrådets förordning om inkomst som skall beaktas vid fastställande av arbetslöshetsförmån (1332/2002, nedan inkomstförordningen) regleras närmare om stabiliserad löneinkomst och de inkomster som därvid ska beaktas, samt om inkomster som ska beaktas vid jämkning.

Enligt lagen om utkomtskydd för arbetslösa beräknas den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen utifrån personens stabiliserade lön för den tid innan arbetslösheten började under vilken han eller hon har uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare. I löntagares arbetsvillkor inräknas de kalenderveckor under vilka en person har varit i sådant arbete som omfattas av en försäkring och som uppfyller kraven för arbetstid och lön. Med arbete som omfattas av en försäkring avses arbete som man har betalat socialskyddsavgifter för, såsom arbetslöshetsförsäkringspremier. Som lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen beaktas lön och annat vederlag som ska betraktas som förvärvsinkomst och som har betalats som ersättning för arbete. I inkomstförordningen regleras närmare om stabiliserade löneinkomster och de inkomster som ska beaktas i dem. I 2 § i inkomstförordningen regleras om de inkomster som ska beaktas i den vid fastställande av lön, men upphovsrättsersättningar nämns inte. Vid fastställande av stabiliserad lön enligt 3 § i inkomstförordningen, beaktas inte inkomst som inte grundar sig på arbete, kapitalinkomst eller inkomst som inte kan anses vara stabiliserad. Enligt 3 § 16 punkten i förordningen är sådan inkomst ersättning för immaterialrätt. Detta grundar sig på att inkomsterna

av upphovsrätt inte är lön som intjänats i ett anställningsförhållande, och från dessa inkomster tas inga arbetslöshetsförsäkringspremier ut.

Syftet med systemet med utkomstskydd för arbetslösa är att en arbetslös arbetssökandes ekonomiska möjligheter att söka arbete och förbättra sina förutsättningar att komma in på eller återvända till arbetsmarknaden tryggas genom att de ekonomiska förluster som arbetslösheten orsakar ersätts i enlighet med denna lag. Eftersom en person som endast är delvis arbetslös inte har sådana förluster som arbetslösheten orsakar som en helt arbetslös har, betalas jämkad arbetslöshetsförmån i sådana fall. Detta innebär att arbetsinkomsterna eller inkomsterna av företagsverksamhet minskar arbetslöshetsförmånens belopp. Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa har en arbetssökande som utför deltidsarbete eller vars dagliga arbetstid har förkortats på grund av permittering, rätt till jämkad arbetslöshetsförmån. Dessutom kan jämkad dagpenning betalas till en arbetssökande som har tagit emot heltidsarbete för högst två veckor eller som har inkomst av företagsverksamhet eller eget arbete som anses utgöra bisyssla. Den jämkade arbetslöshetsförmånen bestäms på grundval av den arbetsinkomst som betalats under en jämningsperiod. Vid jämkning beaktas som förvärvsinkomst lön eller annat vederlag som har erhållits som ersättning för arbete och som också för sin del tryggar utkomsten för arbetslöshetsförmånstagare under den tid för vilken förmånen betalas. Den jämkade arbetslöshetsförmånen uträknas så att förmånen och 50 procent av inkomsten sammanlagt under en jämningsperiod kan uppgå till det belopp, som annars hade kunnat betalas i förmån. Enligt 8 § 9 punkten i inkomstförordningen ska som förvärvsinkomst vid jämkning beaktas ersättning för immaterialrätter såsom royalty, bruksavgift, ersättning för upphovsrätt och ersättning för arbetstagares uppfinning.

Enligt den gällande lagen om utkomstskydd för arbetslösa och inkomstförordningen anses upphovsrättsersättningar vid fastställande av den stabiliserade lönen inte vara en stabiliserad lön och upphovsrättighetsersättningarna beaktas som inkomst som grundar sig på arbete, som ska beaktas vid jämkning. Social- och hälsovårdsministeriet har uppskattat att slopandet av jämkningen av upphovsrättsersättningarna skulle öka statens utgifter med cirka 0,5 miljoner euro per år. Ändringen skulle förbättra den ekonomiska ställningen för de arbetslösa som får upphovsrättsersättningar som överskrider det skyddade beloppet av jämkningen. Enligt statsminister Sanna Marins regeringsprogram ska utvecklandet av den jämkade arbetslöshetsdagpenningen fortsätta. Dessutom fortsätter man att utveckla arbetsvillkoret som är en förutsättning för arbetslöshetsdagpenningen. I och med de ovan nämnda projekten i anslutning till regeringsprogrammet och i samband med totalreformen av den sociala tryggheten är det också möjligt att granska upphovsrättsersättningarnas i förhållande till utkomstskyddet för arbetslösa.

Helsingfors 7.1.2022

Social- och hälsovårdsminister Hanna Sarkkinen